

Istota rachunku przepływów pieniężnych

„Przepływy gotówki to fakt, a zysk to opinia„

Alfred Rappaport

Rachunek przepływów pieniężnych (z ang.: statement of cash flow) jest elementem sprawozdania finansowego ukazującym mechanizmy kształtowania zmian zasobów środków pieniężnych, które pozostają do dyspozycji jednostki gospodarczej. W rachunku tym wykazuje się strumienie pieniężne wpływające do jednostki oraz strumienie wypływające, które oddziałują na stan środków pieniężnych. (...) Wynikową kategorią rachunku przepływów pieniężnych są **przepływy pieniężne netto** będące różnicą pomiędzy wpływami i wydatkami środków pieniężnych, które nastąpiły w trakcie okresu sprawozdawczego:

przepływy pieniężne netto = wpływy środków pieniężnych [minus] wydatki środków pieniężnych.

Przepływy pieniężne netto są zatem saldem wpływów i wydatków środków pieniężnych, które może przybierać postać nadwyżki środków pieniężnych lub ich niedoboru. Przygotowanie rachunku przepływów pieniężnych może być poprzedzone opracowaniem bilansu zmian będącego zestawieniem różnic pomiędzy stanami końcowymi, a początkowymi poszczególnych składników aktywów i pasywów **bilansu**.

Schemat 1. Bilans zmian

Źródła środków pieniężnych	Wykorzystanie środków pieniężnych
Zwiększenia stanów pasywów (+)	Zwiększenia stanów aktywów (+)
Zmniejszenia stanów aktywów (-)	Zmniejszenia stanów pasywów (-)

Źródło: Opracowano na podstawie: E. Nowak, *Analiza sprawozdań finansowych*, PWE, Warszawa 2014, s. 143.

Z analizy schematu widać, że zwiększenia stanu pasywów i zmniejszenia stanu aktywów stanowią podstawowe źródła pochodzenia środków pieniężnych, a zwiększenia stanów aktywów i zmniejszenia stanu pasywów są głównymi kierunkami wykorzystania środków pieniężnych. Głównym źródłem pochodzenia środków pieniężnych jest nadwyżka finansowa (z ang.: cash flow) stanowiąca sumę zysku netto i amortyzacji [4]:

$$\text{nadwyżka finansowa} = \text{zysk netto} + \text{amortyzacja}$$

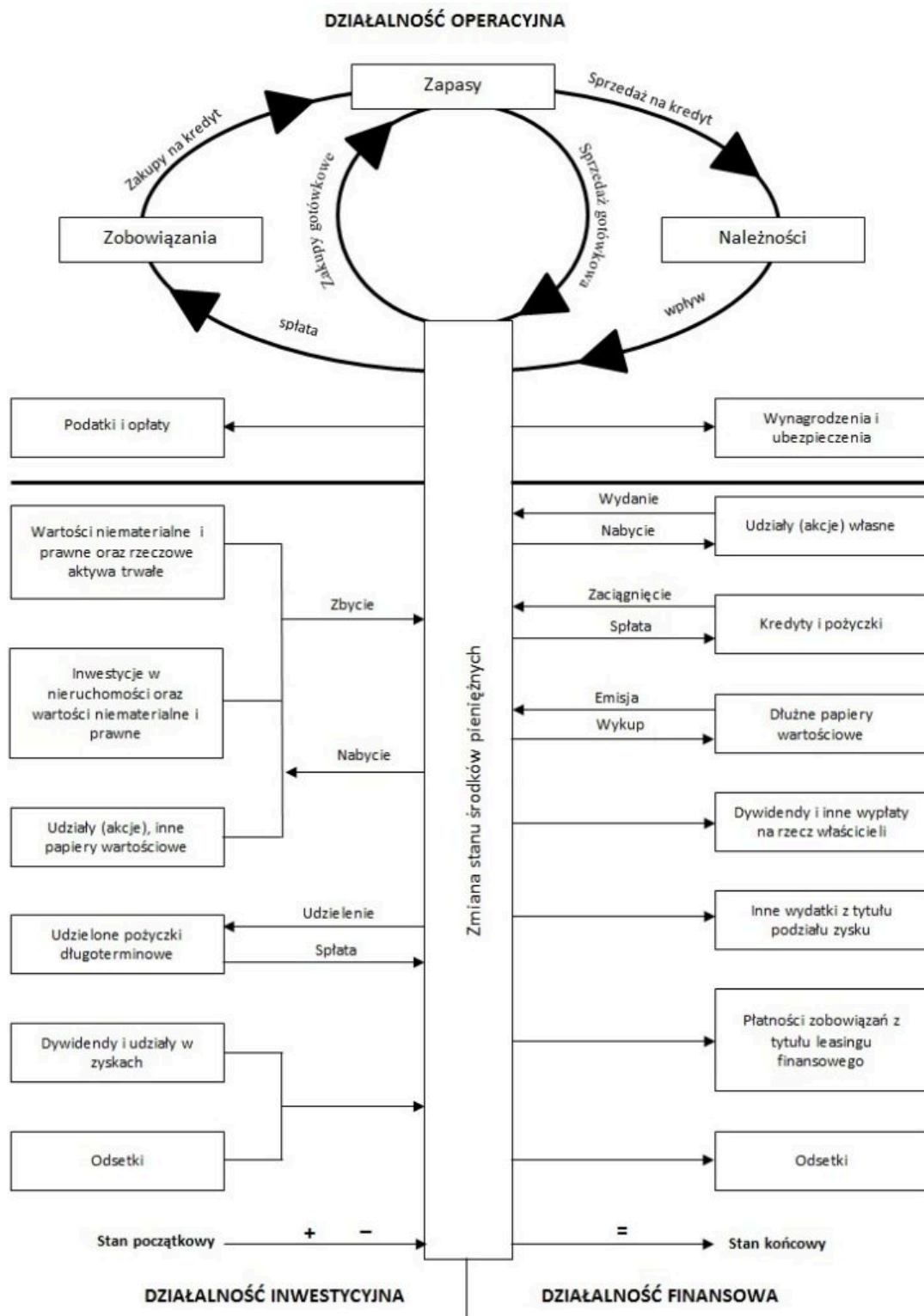
W rachunku przepływów pieniężnych należy wykazać przepływy cząstkowe z trzech rodzajów działalności:

- operacyjnej – przez którą rozumie się podstawowy rodzaj działalności danej jednostki gospodarczej, którego zakres został określony w statucie lub umowie spółki (działalność produkcyjna, handlowa, usługowa) oraz inne rodzaje działalności niezaliczone do działalności inwestycyjnej lub finansowej,
- inwestycyjnej – rozumianej jako nabywanie lub zbywanie składników aktywów trwałych i krótkoterminowych aktywów finansowych oraz wszystkich z nimi związanych korzyści i kosztów. Obszar działalności inwestycyjnej odnosi się do szerszej grupy aktywów niż inwestycje. Obejmuje również operacje dotyczące środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych niezaliczanych do inwestycji,
- finansowej – obejmującej operacje pozyskiwania lub ubytku (utruty) źródeł finansowania, czyli kapitałów (funduszy) własnych oraz obcych źródeł zarówno krótko- ja i długoterminowych oraz wszystkich z nimi związanych pieniężnych kosztów i korzyści [2].

Rachunek przepływów pieniężnych sporządza się w celu prezentacji informacji o zmianach i kierunkach zmian w wartości środków pieniężnych i ich ekwiwalentów w jednostce gospodarczej w ujęciu historycznym. Informacje te są potrzebne do oceny sytuacji finansowej jednostki gospodarczej oraz do podejmowania decyzji w procesie zarządzania nią. Sprawozdanie to ma charakter dynamiczny i jest sporządzone zgodnie **zasadą kasową**. Dla celu sporządzenia rachunku przepływów pieniężnych aktywa pieniężne są zdefiniowane szerzej niż dla celów bilansu. Warunkiem zaliczenia ich do środków pieniężnych jest, ażeby były płatne lub wymagalne w ciągu 3 miesięcy od dnia ich otrzymania, wystawienia nabycie lub założenia (lokaty). Wyjątek stanowią te, które są ujmowane w przepływach z działalności inwestycyjnej (lokacyjnej) [1].

Schemat 2. Przepływy środków pieniężnych

Źródło: B. Olzacka, R. Pałczyńska-Gościński, *Jak oceniać firmę*, ODDK, Gdańsk 2004, s. 131.

Na schemacie nr 2 przedstawiono ruch i kierunki przepływu środków pieniężnych w trzech obszarach działalności (operacyjnej, inwestycyjnej i finansowej), którego efektem jest zmiana stanu gotówki. Rachunek przepływów pieniężnych można sporządzić dwoma metodami: metodą bezpośrednią, metodą pośrednią (patrz schemat 3).

Schemat 3. Rachunek przepływów pieniężnych

A. Działalność operacyjna	
Metoda bezpośrednia	Metoda pośrednia
1. Wpływy 2. Wydatki	1. Wynik finansowy netto 2. Korekty
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	
B. Działalność inwestycyjna	
1. Wpływy według tytułów 2. Wydatki według tytułów	
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	
C. Działalność finansowa	
1. Wpływy według tytułów 2. Wydatki według tytułów	
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	
<u>Razem przepływy pieniężne netto (A+B+C = X)</u>	

Źródło: M. Sierpińska, T. Jachna, *Ocena przedsiębiorstwa według standardów światowych*, PWN, Warszawa 2004, s. 110.

Gdzie:

X = zmiana stanu środków pieniężnych, tj. bilans zamknięcia [minus] bilans otwarcia roku następnego.

Różnica pomiędzy wymienionymi metodami dotyczy przepływów z działalności operacyjnej. W metodzie bezpośredniej należy wykazać bezpośrednio przychody będące wpływami oraz koszty stanowiące wydatki, a następnie skumulować je w przepływy pieniężne netto (nadwyżka wpływów nad wydatkami lub wydatków nad wpływami) z działalności operacyjnej. Natomiast w metodzie pośredniej punktem wyjścia jest wynik finansowy, a więc **memoriałowy** z całej rocznej działalności podmiotu gospodarczego. Wynik ten poddawany jest szeregowi korekt, za pomocą których przekształca się go w „**wynik kasowy**” z działalności operacyjnej, a więc przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej” [3]. Z konstrukcji sprawozdania wynika, iż suma cząstkowych przepływów środków pieniężnych musi być zgodna z bilansową zmianą stanu środków pieniężnych.

Obligatoryjnie do sporządzenia rachunku przepływów pieniężnych zobowiązane są jednostki określone w art. 64 ust. 1 ustawy o rachunkowości, podlegające corocznemu badaniu, które kontynuują działalności i w poprzednim roku obrotowym, za które sporządzały sprawozdanie, spełniły co najmniej dwa z trzech poniższych warunków:

- średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty wyniosło co najmniej 50 osób,
- suma aktywów bilansu na koniec roku obrotowego stanowiła równowartość w walucie polskiej co najmniej 2 500 000 euro,

- przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów oraz operacji finansowych za rok obrotowy stanowiły równowartość w walucie polskiej co najmniej 5 000 000 euro.

W Polsce bardziej rozpowszechniona jest metoda pośrednia. Pełny zakres informacji wykazywanych w rachunku przepływów pieniężnych, o którym mowa w art. 45 **ustawy o rachunkowości**, dla innych jednostek niż banki, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji jest dostępny do wglądu w załączonej Ustawie o rachunkowości (**zobacz**).

Analiza rachunku przepływów pieniężnych

„Zasada jest taka, że przy wszelkich poważniejszych decyzjach należy bezwzględnie opierać się na przepływach pieniężnych.”

E. A. Helfert

Ustalenie wzajemnych relacji zachodzących pomiędzy kierunkami przepływów pieniężnych wyodrębnionych obszarów działalności każdego przedsiębiorstwa stanowi podstawę oceny kondycji finansowej jednostki gospodarczej. Wstępna analiza rachunku przepływów pieniężnych powinna umożliwić:

- identyfikację podstawowych źródeł pozyskiwania środków pieniężnych i sposobów ich zagospodarowania,
- pozwolić na ustalenie i ocenę poprawności zarządzania w obszarze przepływów pieniężnych,
- sugerować główne kierunki szczegółowego badania analitycznego rachunku przepływów pieniężnych [6].

Rachunek przepływów pieniężnych charakteryzuje się podobnymi ułomnościami jak **bilans** i **rachunek zysków i strat**, gdyż opiera się na danych zamieszczonych w tych elementach sprawozdania finansowego. Ponieważ jednak koncentruje się na zmianach zaszytych w danym okresie, rozbieżności między wartościami historycznymi a aktualnymi przeważnie nie mają większego znaczenia. Należy jednak pamiętać, że zestawienie to pokazuje jedynie wypadkową zmianę w poszczególnych pozycjach aktywów i pasywów pomiędzy początkiem, a końcem wybranego okresu sprawozdawczego. Co w konsekwencji może ukryć istotne zdarzenia, które wygenerowały wzajemnie znoszące się strumienie gotówki (...) Rachunek przepływów pieniężnych jest zatem najdokładniejszym obrazem zdarzeń zachodzących w przedsiębiorstwie i ich wpływu na jego kondycję finansową [5].

Zakres wstępnej analizy rachunku przepływów pieniężnych ...»

Uzupełnieniem wstępnej analizy rachunku przepływów pieniężnych jest zespół wskaźników finansowych zamieszczonych w zakładce **Analiza płynności dynamicznej**.

—
Praktyczne zastosowanie przedstawionych obliczeń można zobaczyć w przykładowej analizie finansowej spółki „Przykład” S.A. – **zobacz**
—

Uwaga

Wszystkie treści zawarte w niniejszej witrynie mają wyłącznie charakter informacyjny. A wszelkie decyzje podjęte na podstawie tych treści podejmowane będą wyłącznie na odpowiedzialność Użytkownika. Przed przystąpieniem do użytkowania zapoznaj się z [Regulaminem](#).

Będę wdzięczny za wszelkie komentarze, a zwłaszcza krytyczne uwagi i sugestie Użytkowników dotyczące treści zawartych w niniejszej witrynie. Mam świadomość pewnego stopnia ich ogólności i niedoskonałości, lecz żywię głęboką nadzieję, że spotkam się ze zrozumieniem i życzliwością Użytkowników, których pozytywna reakcja jest źródłem mojej największej satysfakcji.

Bibliografia

- [1], [3] Opracowano na podstawie: Redaktor naukowy Z. Messner, *Rachunkowość finansowa z uwzględnieniem MSSF*, PWN, Warszawa 2007, s.483 – 486.
- [2] Zob. M. Sierpińska, T. Jachna, *Ocena przedsiębiorstwa według standardów światowych*, PWN Warszawa 2004, s. 68 – 69.; E. Nowak, *Analiza sprawozdań finansowych*, PWE Warszawa 2014, s. 109; Redaktor naukowy Z. Messner, *Rachunkowość finansowa z uwzględnieniem MSSF*, PWN, Warszawa 2007, s.484.
- [4] Zob. E. Nowak, *Analiza sprawozdań finansowych*, PWE, Warszawa 2014, s. 142-143.
- [5] Zob. E.A. Helfert, *Techniki analizy finansowej*, PWE Warszawa 2004, s. 51-52.
- [6] Zob. M. Sierpińska, T. Jachna, *Ocena przedsiębiorstwa według standardów światowych*, PWN Warszawa 2004, s. 121.

Zobacz również

Analiza wskaźnikowa: Struktury • Płynności finansowej • Płynności Dynamicznej • Kapitał obrotowy netto • Kapitał obrotowy brutto • Zadłużenie • Wypłacalność • Sprawności działania • Pracy • Kosztochłonności • Rentowności • Słownik

Analiza sprawozdania: Bilans • RZiS • RPP • ZZwKW • Przychody • Koszty • Rachunek kosztów • Pełnych • Zmiennych

Prognoza sprawozdań: Aktywa bilansu • Pasywa bilansu • Rachunek zysków i strat

Optymalizacja finansowa: Rachunku zysków i strat • Struktury aktywów • Struktury pasywów

Wycena przedsiębiorstwa: Metoda DCF • Metoda APV • Metoda EVA • Metoda porównań rynkowych

Inwestycje: Finansowe • Rzeczowe • Dźwignie • WACC • CAPM

Analiza Piramidalna • Model Du Ponta • Dyskryminacyjna • System wczesnego ostrzeżenia • Wzorcowe układy nierówności wskaźników

Witryna: Analiza-Prognoza Finansowa wykorzystuje pliki cookies (pol.: ciasteczka). Korzystając ze stron internetowych witryny: Analiza-Prognoza Finansowa akceptujesz **Regulamin** Witryny oraz wyrażasz zgodę na wykorzystanie plików cookies w celu zapewnienia Ci wygody podczas przeglądania zawartości witryny. Dowiedz się więcej na temat polityki cookies ... »

[Kontakt](#) [Usługi](#) [Cennik](#) [O mnie](#) [Regulamin](#) [Realizacja](#) [Prywatność](#) [Cookies](#)

Copyright © 2012-2024 by Paweł Grad

